

**Powrót do szkoły.
Obawy i potrzeby
środowiska nauczycielskiego.**

**RAPORT Z WYNIKÓW SONDAŻU
JA, NAUCZYCIEL**

IWONA CHMURA-RUTKOWSKA
MARCIN KORCZYC
WIKTORIA NIEDZIELSKA - GALANT

**Ja
Nauczyciel'ka**

Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego.

Raport z wyników sondażu Ja,Nauczyciel Wrzesień 2020

Autorzy badań i raportu:

dr hab. Iwona Chmura-Rutkowska

Marcin Korczyk

Wiktoria Niedzielska - Galant

Redakcja: Beata Durczewska, Justyna Iłasz

I. Cel badań

Sondaż przeprowadzony przez zespół Fundacji Ja, Nauczyciel miał na celu stworzenie katalogu obaw i przewidywanych problemów związanych z koniecznością pracy w szkole w rygorze epidemiologicznym z perspektywy nauczycielek i nauczycieli.

Drugim ważnym celem było zdiagnozowanie w okresie poprzedzającym rozpoczęcie roku szkolnego 2020/21 najważniejszych potrzeb środowiska nauczycielskiego oraz sposobów przygotowania się przez nauczycielki i nauczycieli do rozpoczęcia roku szkolnego w warunkach trwającej pandemii.

Główne pytania badawcze:

- W jaki sposób, po kryzysie i doświadczeniu edukacji zdalnej wiosną, nauczycielki i nauczyciele przygotowali się do pracy w nowym roku szkolnym?
- Czego najbardziej obawiają się nauczycielki i nauczyciele w kontekście pracy w szkole w warunkach reżimu epidemiologicznego?
- Jakiego konkretnie wsparcia, standardów, dodatkowych zasobów, rozwiązań potrzebują i oczekują nauczycielki i nauczyciele, aby czuć się bezpiecznie w pracy w szkołach?

Mamy nadzieję, że zebrane dane - w kontekście braku dialogu i konsultacji MEN ze środowiskiem oświatowym – staną się ważnym i inspirującym głosem w toczącej się dyskusji na temat trybu i warunków otwarcia szkół w okresie pandemii oraz argumentem za uwzględnianiem różnorodnej perspektywy środowiska nauczycielek i nauczycieli w trakcie wypracowywania i projektowania rozwiązań dotyczących bezpieczeństwa wszystkich osób w szkole.

Dziękujemy wszystkim osobom, które poświęciły swój czas i podzieliły się szczerze swoją refleksją.

II. Metoda i procedura badań

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego w formie elektronicznej. Skonstruowano kwestionariusz ankiety, składający się z trzech otwartych pytań problemowych.

Link do kwestionariusza rozpowszechniono za pośrednictwem strony internetowej i portalu społecznościowego Facebook - Ja, Nauczyciel'ka oraz w zamkniętej grupie FB prowadzonej i moderowanej przez Fundację Ja, Nauczyciel.

Ankieta została przeprowadzona w sposób zapewniający anonimowość. Wyniki badań prezentowane są w różnych formach: zestawień, tabel, cytatów. Przytaczane w raporcie w części analitycznej cytaty, pochodzą z treści odpowiedzi udzielonych przez respondentki i respondentów.

Termin przeprowadzenia badań 25.08 - 31.08. 2020

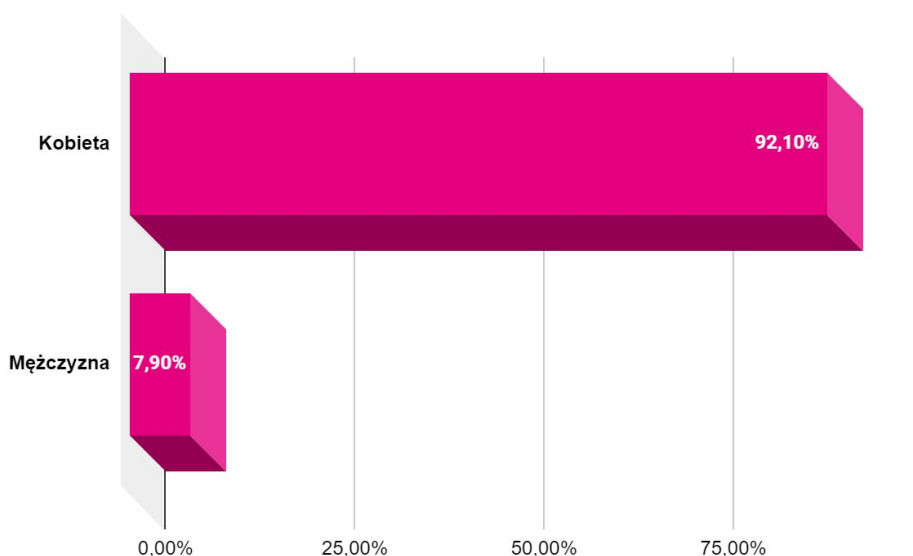
Szczegółowy rozkład kategorii, wyróżnionych na podstawie udzielanych odpowiedzi znajduje się w zestawieniu w Aneksie.

III. Charakterystyka osób biorących udział w badaniu

W sondażu wzięły udział 203 osoby - nauczycielki i nauczyciele (z dużą przewagą kobiet) reprezentujący różne typy szkół, przedmioty i etapy kształcenia.

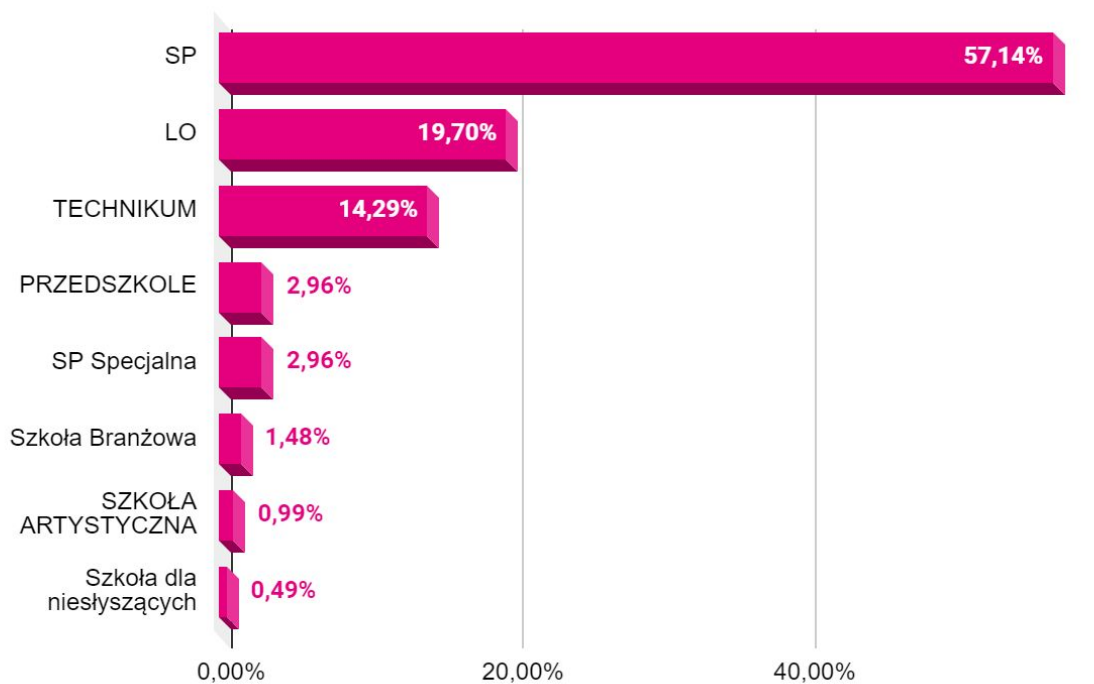
Wykres 1.
Płeć osób biorących udział w badaniu

Źródło: Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Raport z wyników sondażu Ja, Nauczyciel

Wykres 2.
Typy szkół, w których pracują osoby biorące udział w badaniu

Źródło: Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Raport z wyników sondażu Ja, Nauczyciel

Tabela 1.
Specjalizacje przedmiotowe osób biorących udział w badaniu

PRZEDMIOT	liczba respondentów	% liczby respondentów N=203
matematyka	40	19,70%
języki obce	37	18,23%
język polski	27	12,81%
edukacja wczesnoszkolna	23	11,33%
historia, WOS	13	6,40%
informatyka	6	2,96%
przedszkole	7	2,96%
światlica	5	2,46%
nauczanie specjalne	5	2,46%
różne przedmioty	5	2,46%
przedmioty artystyczne.	4	1,97%
biblioteka	3	1,48%
podstawy przedsiębiorczości	3	1,48%
nauczyciel wspomagający	3	1,48%
chemia	6	0,99%
biologia	3	0,99%
psycholog	3	0,99%
szkoły artystyczne	2	0,99%
informatyka, migowy	1	0,49%
przedmioty zawodowe z fotografii	1	0,49%
doradztwa zawodowe, terapia pedagogiczna	1	0,49%
etyka, pedagog wspomagający	1	0,49%
j. kaszubski/ j. polski jako obcy	1	0,49%
muzyka	1	0,49%
rewalidacja	1	0,49%
funkcjonowanie osobiste i społeczne, przysposobienie do pracy	1	0,49%

Źródło: Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Raport z wyników sondażu Ja,Nauczyciel

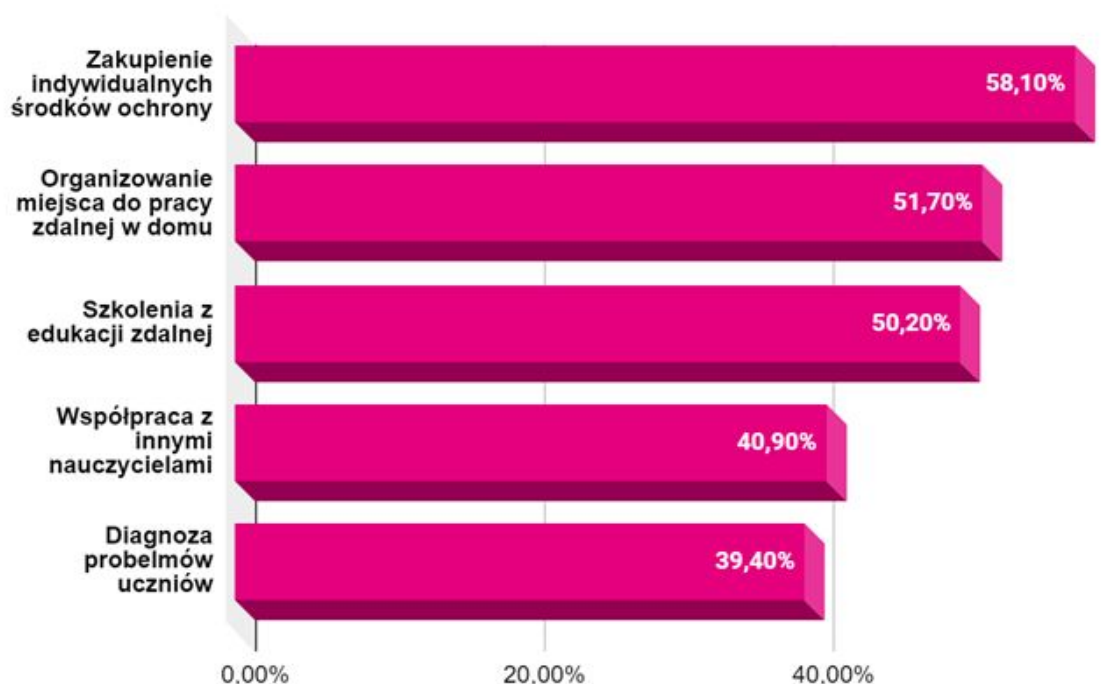

IV. Analiza danych

1. Formy przygotowań nauczycielek i nauczycieli do pracy w nowym roku szkolnym 2020/21

Wykres 4.

Zestawienie odpowiedzi na pytanie: W jaki sposób, po kryzysie i doświadczeniu edukacji zdalnej wiosną, przygotowała się Pani, przygotował się Pan do pracy w nowym roku szkolnym?

Źródło: Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Raport z wyników sondażu Ja,Nauczyciel

58% nauczycielek i nauczycieli w ramach przygotowań do rozpoczęcia roku szkolnego zaopatrzyło się we własnym zakresie w środki ochrony osobistej. Kolejne 50% naszych respondentek i respondentów zadeklarowało, że przygotowuje miejsce w domu do pracy zdalnej i inwestuje w potrzebny sprzęt elektroniczny.

Kolejne 51% potwierdziło, że w ostatnim czasie zdobyło nowe umiejętności i kompetencje z zakresu metodyki prowadzenia zajęć on-line.

Dla blisko 40% respondentek i respondentów ważne było zdiagnozowanie i skonsultowanie ze swoimi uczniami, uczennicami oraz ich rodzicami największych problemów i trudności oraz wypracowanie wniosków na temat potrzeb, a także zmian w stylu pracy w trakcie pandemii. Ponad 40% osób biorących udział w badaniu zadeklarowało, że należy do grupy, zespołu innych nauczycielek i nauczycieli, których celem jest udzielanie sobie wsparcia w kontekście nowej sytuacji, zadań czy wymagań.

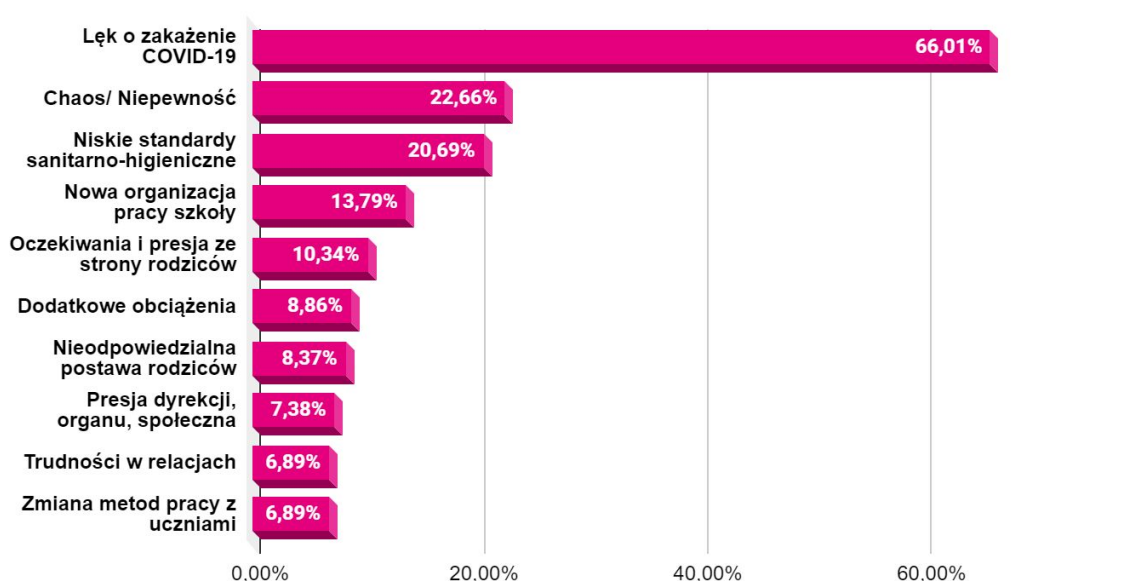
Na drugim biegunie znajduje się 5% osób, które zadeklarowało brak podejmowania jakichkolwiek przygotowań do nowej sytuacji oraz bardzo zindywidualizowane wypowiedzi typu: posprzątałam klasę, zeskanowałam wszystkie podręczniki, nagrałam materiały, poddałam się szczepieniom, zadbałam o siebie, czy odpoczęłam przed nowym rokiem szkolnym.

2. Obawy towarzyszące nauczycielkom i nauczycielom przed rozpoczęciem roku szkolnego

Wykres 5.

Zestawienie odpowiedzi na pytanie: Czego konkretnie najbardziej obawia się Pani/Pan w kontekście pracy w szkole w aktualnych warunkach?

Źródło: Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Raport z wyników sondażu Ja,Nauczyciel

Wśród nauczycielek i nauczycieli dominującą obawą jest lęk o zdrowie własne oraz zdrowie osób najbliższych: rodziców, dziadków, osób w podeszłym wieku, dzieci, współmałżonków, u których występują choroby współistniejące. Takie obawy deklaruje ponad 66% ankietowanych osób.

Ja Nauczyciel'ka

- *Bardzo boję się powrotu do szkoły i potraktowania nas jak mięsa armatniego - bez masek, bez większych wymagań wobec setek uczniów (mamy podwójny rocznik po deformie).*
- *Tego, że mogę przynieść chorobę do domu i zarazić moje małe dzieci i starszych rodziców.*
- *Mam syna przyjmującego leki obniżające odporność. Jeśli ktoś z nas zachoruje on będzie w najgorszej sytuacji.*
- *Boję się, że zachoruję i z tego nie wyjdę (choroby współistniejące, leczenie biologiczne, obniżona odporność itd.).*
- *Obawiam się objęcia kwarantanną, ponieważ również członkowie mojej rodziny zostaną nią objęci za każdym razem.*

Dla 22% badanych wiele obaw wiąże się z chaosem organizacyjnym oraz kompetencyjnym, brakiem skoordynowanych działań państwa, dezinformacją, brakiem konsekwencji w obszarze projektowanych zasad i standardów, z postrzeganiem jako bardzo ogólne czy absurdalne wytycznymi, czy pośpiechem w otwieraniu szkół w pełnym zakresie.

W konsekwencji nauczycielki i nauczyciele przewidują pojawienie się sprzecznych oczekiwań, braku bezpieczeństwa w sytuacji podejrzenia zakażenia oraz zwielokrotnienia obciążenia pracą.

- *Chaos kompetencyjny. Zrzucano odpowiedzialność na dyrektorów i samorządy, nie dając im narzędzi do podejmowania decyzji i szybkich działań.*
- *Boję się bałaganu w zasadach i wymuszenia na mnie prowadzenia jednocześnie zajęć zdalnych i stacjonarnych bez dodatkowego wynagrodzenia.*

Ja Nauczyciel'ka

- *Obawiam się chaosu - dezinformacji - zrzucania odpowiedzialności, jak zwykle na najmniejszy trybik - nauczycieli.*
- *Przeraża mnie chaos, który może zapanować w momencie wykrycia zakażenia COVID w szkole.*

Co piąta badana osoba wskazuje na niskie standardy i złe warunki sanitarno-higieniczne wielu placówek oświatowych: bardzo liczne zespoły klasowe, duże zagęszczenie osób w salach lekcyjnych, brak odpowiedniej wentylacji oraz klimatyzacji w salach, niewystarczająca liczba pomieszczeń sanitarnych, ujęć wody i toalet. W polskim systemie edukacji nadal funkcjonują szkoły bez dostępu do ciepłej wody, czy sprawnego ogrzewania, a organizacja pracy niektórych nauczycielek i nauczycieli nie pozwala im w trakcie dnia skorzystać z toalety, czy zjeść posiłku.

- *Obawiam się, że mimo starań nie zapewnimy bezpieczeństwa ani uczniom, ani pracownikom, a w konsekwencji także ich rodzinom. Działania podejmowane w szkołach to prowizorka ochrony przed wirusem, pomimo wielkich starań.*
- *Brak możliwości zachowania dystansu społecznego- bardzo liczne klasy i grupy (np. 36 osób).*
- *Warunki są złe, klasy ciężko przewietrzyć, duchota, brak żaluzji, klimatyzacji.*
- *Przeladowane klasy, brak warunków na świetlicy szkolnej, na której przebywa dużo dzieci jednocześnie.*
- *Jeden kran z ciepłą wodą w szkolnej łazience - w pokoju nauczycielskim woda ciepła jest dopiero 2 lata... ja pracuję 31.*

14% badanych obawia się zmian w organizacji pracy, ale także związanych z nowymi wytycznymi absurdów: brak przerw na odpoczynek, rozmaite ograniczenia w pracy wychowawczej i dydaktycznej związane z obostrzeniami, czy niejasne zasady przydzielania dyżurów starszym nauczycielom.

- *Zmiana warunków pracy - dezynfekowanie przed i po zajęciach, rezygnacja z wielu pomocy dydaktycznych w procesie dydaktycznym i rewalidacyjnym, bieganie po szkole na lekcje i na dyżury bez odpoczynku i higieny.*
- *Brak możliwości skorzystania z toalety, mycia rąk, gdyż przerwy nauczyciele mają spędzać z uczniami w sali lub na korytarzu.*
- *Zastanawiam się, czy uda się przestrzegać tych wszystkich procedur, które niekiedy się wykluczają lub nie ma fizycznej możliwości, by je wprowadzić.*

Ponad 10% ankietowanych obawia się presji i oczekiwań rodziców. Obawy dotyczą zarówno braku dobrej komunikacji, współpracy i zrozumienia dla nowych procedur, jak też negatywnych reakcji rodziców w sytuacji ewentualnego zakażenia - pretensji, skarg, obwiniania, konfliktów itd.

- *Będziemy na pierwszej linii frontu przyjmować na twarz żal i frustrację rodziców i społeczeństwa.*
- *Obawiam się wymagań rodziców i ich niezrozumienia warunków w jakich pracujemy.*
- *Boję się konfliktów z rodzicami i tłumaczenia zasadności procedur.*

8,5% badanych nauczycielek i nauczycieli obawia się nieodpowiedzialnych zachowań rodziców:

- *Transmisji wirusa przez nieodpowiedzialnych uczniów, a raczej rodziców, którzy będą posyłać do szkoły dzieci chore.*
- *Wchodzenia rodziców do pomieszczeń szkolnych (szatnia, korytarz, klasa).*
- *Najbardziej obawiam się braku odpowiedzialności ze strony uczniów i rodziców albo inaczej ludzkiej głupoty.*
- *Ignorancji zasad ze strony rodziców i uczniów - kłótni ze sceptykami i przeciwnikami "kowidowców".*

9% nauczycielek i nauczycieli wskazuje na ryzyko pojawienia się dodatkowych obciążeń i trudności w pracy:

- *Obawiam się trochę: że nauczyciele odpuścą zasłanianie ust i nosa (przyłbice) i zaczną się zakażenia, zwolnienia, zwielnokrotnione obowiązki pozostających przy zdrowiu nauczycieli.*
- *Boję się konieczności łączenia pracy online i offline w przypadku kwarantanny niektórych dzieci.*
- *Przemęczenia i konieczności pracy praktycznie 24 godziny na dobę w związku z kiepskim stanem psychicznym sporej części uczniów.*
- *Dyskomfort w ograniczeniu kontaktu z uczniem, podejście do ucznia, sprawdzenie w czasie lekcji.*

Stresogenna okazała się także - w opinii osób biorących udział w badaniu konieczność zmiany metod pracy dydaktycznej i wychowawczej. Nauczycielki i nauczyciele podkreślali, że wielu materiałów, środków i pomysłów nie będą mogli zaproponować, np. atrakcyjnych pomocy naukowych, wycieczek, warsztatów.

- *Niemożliwość posługiwania się pomocami i materiałami atrakcyjnymi dla dzieci w młodszym wieku szkolnym.*
- *Brak możliwości wychodzenia z uczniami na wycieczki zawodoznawcze.*
- *Brak możliwości prowadzenia lekcji w pracowni, gdyż uczniowie nie będą zmieniać sal, a co za tym idzie brak dostępu do komputera i rzutnika (w wielu salach nie ma odpowiedniego sprzętu), drukarki, pomocy naukowych, które udało mi się zgromadzić. Pozostaje kreda i tablica do prowadzenia lekcji.*
- *Zawodowcy mają pensum 20 h a możliwość prowadzenia praktycznych lekcji zerowe.*
- *Moje materiały, które robiłam i zbierałam latami w reżimie i zdalnym przestają mieć rację bytu.*

Ja Nauczyciel'ka

Wśród obaw nauczycielki i nauczyciele ujawniły również przewidywane różnego rodzaju naciski oraz presje ze strony osób zajmujących wyższe miejsca w hierarchii organizacji oświaty: dyrekcji, przedstawicieli organów zarządzających, agend kontrolnych.

- *Obawiam się, że nie będę w stanie sprostać oczekiwaniom dyrekcji.*
- *Niezrozumienia rodziców zmianą metod nauczania i wywoływania na mnie presji prowadzenia zajęć takich jak przed pandemią a zwiększających ryzyko zakażenia.*
- *Presji dyrekcji i rodziców, których interes będzie realizowany dzięki poświęceniu nauczyciela.*
- *Presji i oczekiwań ze strony dyrekcji, rodziców, organów kontrolnych.*

Osoby uczące boją się także pogorszenia relacji z dziećmi oraz młodymi ludźmi, gorszej kondycji psychicznej podopiecznych, trudności w odbudowaniu relacji, powrotu do dalszej systematycznej pracy i współpracy z rówieśnikami, jak również dalszej edukacji w czasach dystansu.

- *Uczniowie boją się powrotu do szkoły.*
- *Trudność w budowaniu relacji z dziećmi i młodzieżą po pandemii, spadek motywacji.*
- *Trudności związanych ze stworzeniem nowego zespołu klasowego od września z nowymi uczniami i ich rodzicami.*
- *Stres uczniów - nie będą już tacy otwarci.*

- *Dużego poziomu stresu i obaw wśród uczniów i rodziców uczniów klas pierwszych.*
- *Zubożenia relacji między uczniami spowodowanego przykładowo brakiem możliwości pożyczania sobie przyborów szkolnych i braku zabaw kontaktowych oraz braku wycieczek.*
- *Edukacja bez normalnego bliskiego kontaktu jest bardzo trudna, długa przerwa tylko skomplikowała sprawę.*

Wiele ze sprawdzonych metod budowania relacji i integrowania grupy na jakiś czas musi zostać zawieszonych, co edukatorzy i edukatorki wskazują jako znaczne utrudnienie.

- *Nie będzie można organizować wyjść, imprez szkolnych. Młodzież bardzo to lubiła.*
- *Obawiam się zubożenia relacji między uczniami spowodowanego przykładowo brakiem możliwości pożyczania sobie przyborów szkolnych i braku zabaw kontaktowych oraz braku wycieczek.*
- *Brak możliwości wykorzystania wielu zabaw integracyjnych, form pracy: pracy w parach i w grupie, rezygnacja z wielu metod dydaktycznych, do których konieczne jest skrócenie dystansu pomiędzy uczniami, przemieszczanie się po sali*

Niewielka część ankietowanych osób zauważyła ryzyko pogłębienia problemów u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

- *Pogłębienia problemów u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, niepewnością w związku ze swoim zdrowiem i bezpieczeństwem, mniej efektywnej nauki i spadku motywacji uczniów.*
- *Przemęczenia i konieczności pracy praktycznie 24 godziny na dobę w związku z kiepskim stanem psychicznym sporej części uczniów.*
- *Konieczności pracy z dziećmi, które mają swoje lęki, trudności, koszmar w domu.*

Osoby uczące wyraziły również swoje obawy i refleksje na temat potrzeby zatroszczenia się o swoją kondycję psychofizyczną.

- *Boję się o swoją kondycję psychiczną bo już teraz niepewność sprawia że nie chcę wracać do pracy nie wiedząc co mnie czeka.*
- *Boję się, że z moimi problemami będę pozostawiona sama sobie.*
- *Boję się pracy w notorycznym stresie/reżimie sanitarnym oraz utrudnienia komunikacji i interakcji w szkole w reżimie sanitarnym trudnym do utrzymania.*
- *Martwię się stanem swojego zdrowia psychicznego, przyznaję, że pandemia i tzw. zdalne nauczanie skutkują wypaleniem zawodowym.*

Respondentki i respondenci zwracali także uwagę na problemy związane z lękiem przed powrotem do edukacji zdalnej. Nauczycielki i nauczyciele obawiają się zwiększenia czasu pracy, biurokracji z tym związanej, niepotrzebnej sprawozdawczości, a także zmierzenia się z brakiem odpowiednich zasobów, sprzętu i kompetencji.

- *Boję się, że znowu będzie nauczanie zdalne, a my nawet nie mamy komputera dla nauczycieli w pracy.*
- *Nadal nie przeszkolono nas na wypadek pracy zdalnej. Nie ustalono zasad. Znowu będę pracować na własnym sprzęcie za swoje pieniądze. Musiałam dokupić dodatkowy Internet.*
- *Obawy wynikają z własnych ograniczeń i sprzętowych.*
- *Brak dostępu do platformy edukacyjnej i programów dzięki, którym można prowadzić zdalne lekcje.*

Z nieplanowanymi wydatkami związane są także obawy dotyczące ryzyka utraty w kryzysie COVID-19 części dochodów za godziny ponadwymiarowe i prowadzenie dodatkowych zajęć.

- *Nauczanie zdalne pozbawiło mnie dużej części moich dochodów a obiecanej podwyżki naszych głodowych pensji nie było.*
- *Jestem nauczycielem ale płacą w szkole nie starcza mi nawet na podstawowe zabezpieczenie mojego bytu, dlatego dorabiam jako muzyk i gram koncerty. Boję się, że jeżeli nastąpi zakażenie w najbliższej grupie uczniów, nauczycieli to zostanie zamknięta w domu na kwarantannę i zostaną pozbawiona dodatkowego źródła zarobku.*

Osobny katalog zawierają bezpośrednio uwagi adresowane do Ministerstwa Edukacji Narodowej. Jedną z podstawowych jest postulat natychmiastowej rewizji i odchudzenia podstawy programowej. Jednocześnie badane osoby zwracają uwagę na brak wsparcia wśród swoich dyrektorek i dyrektorów, nadmierne przywiązanie do kontroli, dokumentacji, itd. Dla wielu nauczycielek i nauczycieli problemem jest dojazd do pracy komunikacją miejską i presja czasu związana z koniecznością dotarcia do szkoły na czas.

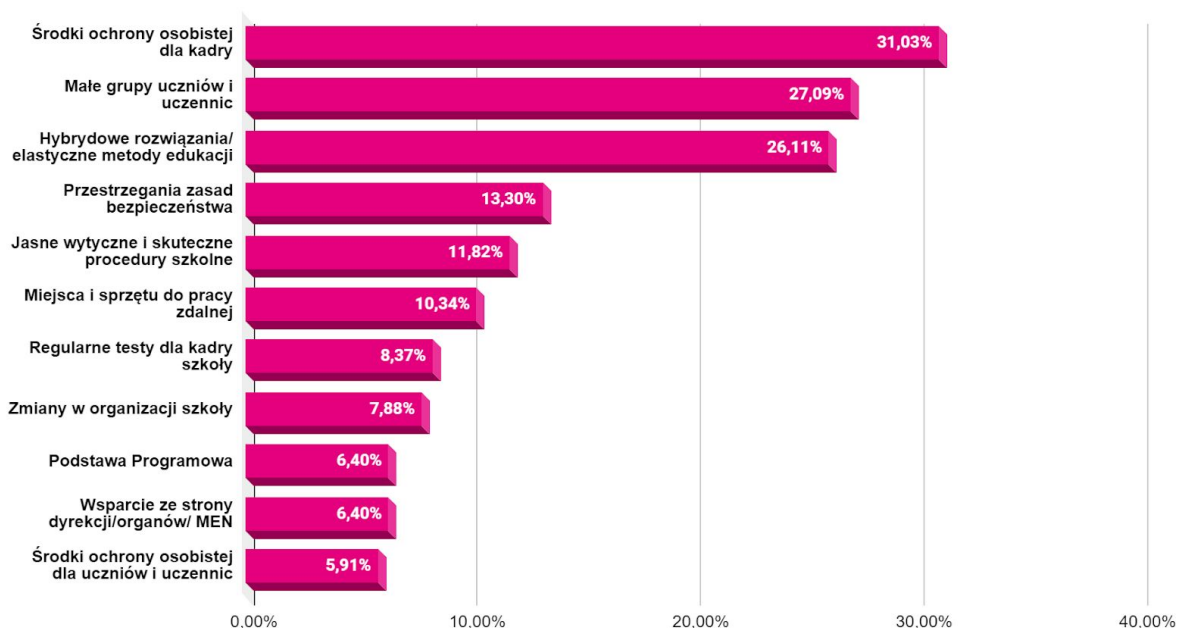
Osoby biorące udział w badaniu zwracają także uwagę na brak konsekwencji w przekazach MEN i Ministerstwa Zdrowia oraz brak konsultacji wytycznych ze specjalistami i środowiskiem.

3. Potrzeby nauczycielek i nauczycieli w kontekście powrotu do szkół.

Wykres 6.

Zestawienie odpowiedzi na pytanie: Jakiego konkretnie wsparcia, standardów, dodatkowych zasobów, rozwiązań oczekiwalaby Pani, oczekiwalby Pan, aby poczuć większy komfort i bezpieczeństwo w pracy dydaktycznej i wychowawczej, biorąc pod uwagę specyfikę przedmiotu, typ szkoły, charakter środowiska, wymagania, itp.?

Źródło: Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Raport z wyników sondażu Ja,Nauczyciel

Oczekiwania nauczycielek i nauczycieli dotyczą przede wszystkim zapewnienia przez pracodawcę oraz organ prowadzący środków ochrony własnej dla kadry szkoły, a także osób uczących się. Łącznie 37% respondentów wskazuje na potrzebę zabezpieczenia swojego miejsca pracy oraz zabezpieczenia uczennic i uczniów, a także osób trzecich przebywających na terenie placówek szkolnych w maseczki, przyłbice, środki higieny i dezynfekcji itp. Jednak zaledwie 13% badanych stanowczo domaga się sztywnego utrzymania reżimu sanitarnego i zasad bezpieczeństwa dla wszystkich osób przebywających w szkole.

- *Ważne jest dla mnie przestrzeganie wytycznych przez uczniów i rodziców-odbieranie lub nieprzyrowadzanie chorych dzieci, spokoju, nie nakręcania się, przestrzegania zasad higieny, ew. sprzętu ze szkoły.*
- *Ważne, żeby przestrzegać obowiązku noszenia maseczek w przestrzeni wspólnej.*
- *Potrzebna jest kontrola stanu zdrowia uczniów, notorycznie wysyłanych do szkoły chorych.*
- *Powinien być obowiązek maseczek/przyłbic podczas lekcji, rękawiczki, płyny dezynfekujące, zachowanie przestrzeni.*

Ponad 27% badanych zwraca uwagę na konieczność zmniejszenia liczebności grup zajęciowych, dzielenia klas, zmiany organizacji pracy prowadzącej wprost do zmniejszenia zagęszczenia w szkole i szansę na utrzymanie bezpiecznego dystansu. Dobrym rozwiązaniem ich zdaniem są lekcje w grupach, przebywania w jednej sali lekcyjnej podczas wszystkich zajęć, indywidualne ławki, stworzenie korytarzy komunikacyjnych dla różnych grup. Postulują jednocześnie częstsze lekcje w terenie, w małych grupach, poza budynkiem szkoły.

26% badanych osób zwraca uwagę na konieczność zastosowania mieszanych i elastycznych (hybrydowych) rozwiązań w edukacji. Katalog proponowanych rozwiązań uważanych przez respondentów za hybrydowe wskazuje na zróżnicowany sposób rozumienia tego pojęcia. Badani odwoływali się do pojęcia edukacji hybrydowej, zarówno w kontekście możliwości zmieniania i mieszania środowisk uczenia, jak również stosowania zamiennie różnych metod, odpowiednio dostosowując je do zakładanych celów, warunków, charakterystyk grup uczących się, czy posiadanych środków. W tym kontekście jako edukację hybrydową podawano zarówno rotacyjną naukę, odbywanie części lekcji całkowicie zdalnie, okresowe nauczanie w szkole i w domu, naukę z wykorzystaniem konkretnych aplikacji, a także platform edukacyjnych uwzględniających elementy grywalizacji, wzmacniających proces uczenia się użytkowników.

- *Możliwość przynoszenia przez uczniów własnego sprzętu i dostępu do szkolnego wi-fi.*
- *Możliwość prowadzenia zajęć podczas lekcji poprzez Teams.*
- *Na zmianę tydzień zdalny/tydzień stacjonarny.*
- *Nauczanie zdalne z obowiązkiem konsultacji i zaliczania materiału w szkole.*

- *Nauczanie hybrydowe: przedmioty artystyczne, wf, nauczane zdalnie. J. polski, matematyka, angielski - nauczane w placówkach w blokach (skrócenie do minimum pobytu dzieci w szkole).*
- *Możliwości połączenia nauczania on line z offline dzięki pracy metodą projektów.*

Wśród propozycji na zoptymalizowanie pracy szkoły w czasie pandemii pojawiły się takie jak: skracanie lekcji, organizowanie zajęć dodatkowych w celu nadrobienia zaległości z wiosny, przesunięcie rozpoczęcia roku szkolnego, zminimalizowanie liczby okienek, organizowanie zajęć zblokowanych przedmiotowo lub dziedzinowo, itp. Z lektury ankiet wynika, że nie ma wśród nauczycieli precyzyjnej definicji hybrydowej edukacji, ale z pewnością sytuacja lockdownu spowodowała, że wiele osób zainteresowało się uelastycznieniem metodyki prowadzenia zajęć.

12 % osób badanych wskazało na potrzebę funkcjonowania w środowisku, gdzie wypracowano jasne i skuteczne procedury w kontekście wielu różnych sytuacji szkolnych oraz w przypadku podejrzenia o zakażeniu.

- *Oczekiwałabym jasnych, dokładnych wytycznych, jak postępować np. w czasie przerw, kiedy jest ponad 1000 uczniów.*
- *Stworzenia procedur, które będą brały pod uwagę specyfikę pracy w szkole, znajomości ze strony Ministerstwa specyfiki pracy w szkole.*
- *Jasne i precyzyjne zasady: jak prowadzić lekcje bez pomocy, jak zorganizować zajęcia w świetlicy bez gier, zabawek (wczoraj byłam w szkole i w mojej klasie oprócz ławek i tablicy zostało wszystko wyniesione a pracuje z dziećmi młodszymi i potrzebuje do realizacji podstawy programowej pomocy dydaktycznych).*

Ja Nauczyciel'ka

- *Chciałabym znać plan B, C i D. Chciałabym wiedzieć co zrobić, gdy uczeń (uczniowie) nie będą chodzić do szkoły zwolnieni przez lekarza a nauczyciel będzie musiał prowadzić dla niego/nich zajęcia.*

Ponad 10% nauczycielek i nauczycieli zwraca uwagę na potrzebę udostępnienia dla kadry wyposażonych miejsc do pracy w szkole, a także przygotowania ich do ewentualnej pracy zdalnej lub hybrydowej oraz na konieczność organizacji takiego miejsca w domu. Ankietowani w równym stopniu wskazują na konieczność zapewnienia podobnych warunków uczennicom i uczniom. Katalog problemów do rozwiązania dotyczy bardzo wielu aspektów, takich jak: zapewnienia szerokopasmowego internetu, dostępu do bezpiecznej platformy edukacyjnej, sprzętu, baz rzetelnych materiałów, szkoleń, itd.

Blisko 10% nauczycielek i nauczycieli oczekuje sprofilowanej opieki medycznej, testów przesiewowych, szczepień na grypę, czy konkretnych rozwiązań w systemie zdrowia, które zagwarantują bezpieczeństwo wszystkim pracownikom oświaty.

Podobna liczba respondentek i respondentów oczekuje zmian w organizacji szkoły, które uwzględniałyby doświadczenia zdobyte podczas pandemii, ale także wychodziły na przeciw poprawie jakości nauczania. Katalog proponowanych rozwiązań dotyczy między innymi: układów komunikacyjnych w szkołach, zwiększenia czasu, który w trakcie nauki dzieci spędzają poza szkołą, dostosowania klas, przypisania oddziałów do konkretnych klas i ograniczenie migracji dzieci na terenie placówek w ciągu dnia.

- *Oczekiwałabym systematycznych badań testowych dla nauczycieli.*
- *Na chwilę obecną dopóki będę miała styczność z dziećmi, nie będę czuła się bezpiecznie aby prowadzić zajęcia metodą tradycyjną.*

- *Wsparcia podczas prowadzenia dyżurów przy klasie (możliwość skorzystania z toalety, umycia rąk przed posiłkiem z klasą).*
- *Zmiana dźwięku dzwonka na spokojniejszy.*
- *Potrzebujemy organizacji pracy, która rozładowałaby liczbę uczniów i nauczycieli w danym czasie - wprowadzenie nauki zmianowej, zdalnej.*

Kolejna grupa respondentek i respondentów skoncentrowała się na podaniu bardzo konkretnych rozwiązań systemowych uwzględniających autonomię szkoły, elastyczną organizację pracy, zwrócenie uwagi na dzieci, które wypadły z systemu, analizę i dostosowanie do szczególnych warunków podstawy programowej, czy zapewnienie każdej szkole gabinetu pielęgniarstwa.

- *Wolności we współdecydowaniu w kadrze i w porozumieniu z rodzicami na temat podejmowanych metod i form pracy.*
- *Zatroszczenie się o dzieci, które z różnych powodów „wypadły” z systemu edukacji.*
- *Ważne jest pochylenie się nad podstawą programową - w tej chwili najważniejsze jest zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa, zminimalizowanie stresu, rozmowy o ich lękach i potrzebach, tak by przygotować je na potencjalną naukę zdalną, uczenie szacunku do drugiego człowieka, dbanie o zdrowie swoje i innych, uświadamianie konsekwencji swoich wyborów.*

Osoby uczące potrzebują i oczekują także realnego wsparcia ze strony dyrektorek i dyrektorów placówek, kuratoriów oświaty oraz MEN. Wypowiedzi w tym obszarze charakteryzuje silne poczucie zrzucania odpowiedzialności, braku jednolitych, systemowych rozwiązań, uporządkowania standardów dotyczących dokumentacji pracy

na nauczycielki i nauczycieli przy ich niewielkim wpływie na wdrażane rozwiązania.

- *Oczekuję jasnych decyzji MEN. Dowolność, którą tak chwali się Pan Minister, odbieram jako zrzucenie odpowiedzialności na dyrektorów, umywanie rąk od problemów.*
- *Jasne wytyczne pomogłyby w kontaktach z rodzicami, którzy bywają bardzo roszczeniowi, a stosunek do pandemii jest przecież bardzo różny w społeczeństwie.*

Łącznie z tym katalogiem należy podkreślić głosy odnoszące się do potrzeby zapewnienia odpowiedniego finansowania szkołom na poziomie systemowym, technicznego wsparcia w zakresie edukacji zdalnej i hybrydowej wszystkim osobom nauczającym i uczącym się, a także zapewnienia dodatkowej kadry, dzięki której możliwe by było prowadzenie zajęć w mniejszych grupach.

- *Doposażenie szkół w sprzęt komputerowy i oprogramowanie: drukarki, toner i papier do nich, pomoce naukowe.*
- *Chciałabym mieć wsparcie dodatkowej osoby przy przestrzeganiu reżimu sanitarnego przez moje dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.*
- *Miasto szuka oszczędności, w te wakacje zdecydowano o połączeniu trzech klas piątych w dwie, co oznacza 30 osób w klasie. Jak to się ma do obostrzeń?*

W odpowiedzi na pytanie o potrzeby nauczycielki i nauczyciele zwracali uwagę, podobnie jak w przypadku obaw, na kluczowy problem postaw oraz gotowości do respektowania zasad szkolnych przez rodziców. Część osób badanych opowiada się za rygorystycznym obligowaniem opiekunów do przestrzegania obostrzeń.

- *Rygorystyczne przestrzeganie przez rodziców zasady, aby nie posyłać do szkoły dziecka nawet lekko chorego lub z nieswoistymi objawami (np. lekka biegunka) - lub w przypadku choroby członka rodziny - i ostre konsekwencje za złamanie zasady.*
- *Bezwzględne zatrzymywanie przez rodziców w domu dzieci z jakimikolwiek objawami chorobowymi.*
- *Zapisu zobowiązującego rodziców do natychmiastowego odebrania dziecka chorego/ gorączkującego z placówki z zakazem udziału w zajęciach offline przynajmniej przez okres 3 do 7 dni (przed pandemią zdarzało się bardzo często że rodzice którzy odbierali chore dziecko z gorączką przyprowadzali go następnego dnia do szkoły z karteczką od znajomego lekarza, że może uczęszczać na zajęcia).*
- *Zakaz wchodzenia rodziców na teren szkoły.*
- *Przewidzenia bezpośrednich kar dla osób nieprzestrzegających procedur (uczniów, nauczycieli rodziców).*

Wypowiedzi badanych na temat oczekiwań - świadczą z jednej strony o uniwersalności potrzeby poczucia fizycznego i psychologicznego bezpieczeństwa oraz powszechności dostrzeganych problemów polskiej oświaty, a z drugiej strony o dużej różnorodności prezentowanych punktów widzenia - wynikającej z wielu czynników, budujących indywidualną sytuację osób pracujących w oświacie.

V. Wnioski i podsumowania

- 1. Nauczycielki i nauczyciele przygotowując się do rozpoczęcia roku szkolnego, we własnym zakresie** zakupili środki ochrony osobistej, doposażyli swój warsztat pracy w sprzęt cyfrowy, zdobyli różnego typu kompetencje w zakresie prowadzenia edukacji zdalnej a także zadbali o wsparcie ze strony koleżanek i kolegów po fachu i zebranie wiedzy na temat problemów, jakich doświadczali ich uczniowie i uczennice w czasie zamknięcia szkół.

- 2. Do głównych obaw, z którymi nauczycielki i nauczyciele rozpoczynają rok szkolny należą:**
 - lęk przed chorobą i zakażeniem bliskich osób,
 - praca w warunkach chaosu informacyjnego, organizacyjnego i kompetencyjnego,
 - brak możliwości utrzymania w szkołach wysokich standardów bezpieczeństwa,
 - oczekiwania i presje ze strony rodziców i opiekunów przy ich równoczesnych nieodpowiedzialnych zachowaniach,
 - przewidywane obciążenia wynikające z dodatkowych zadań i obszarów odpowiedzialności,
 - obawa przed naciskami i nadmierną kontrolą ze strony organów zarządzających szkołami,
 - konieczność wprowadzenia dużych zmian w zakresie metodyki pracy,
 - oraz trudności w odbudowaniu relacji międzyludzkich w szkole.

3. Nauczycielki i nauczyciele w zakresie potrzeb i oczekiwań zwrócili uwagę przede wszystkim na:

- konieczność zapewnienia przez pracodawcę oraz organ prowadzący środków ochrony osobistej dla uczniów i uczennic oraz pracowników szkoły,
- wprowadzenie zmian umożliwiających zachowanie bezpiecznego dystansu, takich jak zmniejszenie liczebności grup, organizacja ławek w których uczniowie będą siedzieć pojedynczo, stworzenie korytarzy komunikacyjnych, wypracowanie wewnątrzszkolnych zasad i procedur, itp.
- zastosowanie mieszanych i elastycznych (hybrydowych) rozwiązań w edukacji,
- konieczność udostępnienia dla kadry wyposażonych miejsc do pracy w szkole, a także przygotowania ich do ewentualnej pracy zdalnej lub hybrydowej. Katalog problemów do rozwiązania dotyczy zapewnienia szerokopasmowego internetu, dostępu do bezpiecznej platformy edukacyjnej, sprzętu, baz rzetelnych materiałów, szkoleń w zakresie metodyki prowadzenia zajęć, itd.
- ofertę sprofilowanej opieki medycznej, testów przesiewowych, szczepień na grypę, czy konkretnych rozwiązań w systemie zdrowia, które zagwarantują bezpieczeństwo wszystkim pracownikom oświaty,
- konieczność współpracy i realnego wsparcia ze strony dyrektorek i dyrektorów placówek, kuratoriów oświaty oraz MEN.

4. Kryzys wywołany pandemią uruchomił w nauczycielkach i nauczycielach szereg potrzeb związanych z bezpieczeństwem osobistym oraz bezpieczeństwem osób bliskich, natomiast nagle przejście na zdalną edukację uwypukliło potrzeby doposażenia swojego miejsca pracy , a także nabycia dodatkowych kompetencji cyfrowych.

5. **Dominującym odczuciem osób pracujących w szkołach jest obawa o swoje bezpieczeństwo i chaos** wywołany pospiesznymi, nieprzemyślanymi, nieopartymi na wiedzy, często niespójnymi decyzjami władz różnego szczebla oraz brakiem strategii i planu dla oświaty w perspektywie krótko - i długoterminowej.
6. **Odpowiedzialność w sferze organizacji, wypracowania realnych rozwiązań, procedur oraz regulaminów spadła na dyrektorów i nauczycieli**, co determinuje głębokie poczucie osamotnienia i przenoszenia odpowiedzialności za wady, błędy i braki systemu edukacji na nauczycielki i nauczycieli.
7. Szczególnie wyraźnie ujawniły się **obawy związane z przewidywaną nadmiernie krytyczną postawą rodziców i opiekunów uczniów i uczennic** wobec nauczycielek i nauczycieli.
8. Nagła zmiana w kontekście kryzysu była obarczona stresem - stąd wyrażana wielokrotnie **potrzeba wsparcia psychologicznego dla siebie, a także (choć rzadziej) - dla dzieci oraz młodzieży**.
9. Respondentki i respondenci doświadczyli w sytuacji zaskoczenia, jakim ważnym zasobem jest **umiejętność elastycznego stosowania metod edukacyjnych**.
10. Sytuacja kryzysu obnażyła **szereg głębokich problemów edukacji oraz zapóźnienie technologiczne i siermiężność warunków w jakich się odbywa**.

11. Powrót do szkoły wiąże się dla nauczycielek i nauczycieli **z obawami dotyczącymi organizacji pracy**, niejasnych wytycznych, dodatkowych procedur, dokumentacji, obowiązków, Równoległe **badani oceniają negatywnie dotychczasowe wsparcie** w związku z pandemią i przygotowaniem do nowego roku szkolnego.
12. Szczegółowa analiza wypowiedzi pokazuje, że nauczycielki i nauczyciele **skoncentrowani są na zabezpieczeniu podstawowych potrzeb dotyczących ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, higieny pracy itd., przesuając na dalszy plan refleksję o potrzebach rozwojowych, o dobrostanie własnym i uczniów, harmonijnej współpracy z rodzicami oraz komforcie pracy z dziećmi.**
13. W sytuacji kryzysowej związanej z pandemią, jak w soczewce **uwypukliły się problemy, z którymi osoby uczące, a także cały system edukacji zmagają się od lat:** niedofinansowanie oświaty, skomplikowane i nieadekwatne do rzeczywistości rozwiązania prawne, brak realnej autonomii szkół, bałagan kompetencyjny, brak konsultacji ze środowiskiem kluczowych decyzji w systemie, niski standard wyposażenia szkół i placówek oświatowych, braki kadrowe, hierarchiczny styl organizacji i zarządzania instytucjami oświatowymi, przeładowana podstawa programowa, przewaga kontroli nad wsparciem, nierówności edukacyjne, dystans i problemy w relacjach kadry pedagogicznej oraz z rodzicami.

14. Zauważalny jest **rozdźwięk między silnymi potrzebami zapewnienia sobie i otoczeniu bezpieczeństwa przed zakażeniem (66,01% odpowiedzi) a silną potrzebą pracy bezpośrednio z uczennicami i uczniami**, odbudowywania relacji między dziećmi, pracy z procesem interpersonalnym oraz diagnozą aktualnych potrzeb uczniów (39,40% odpowiedzi).
15. **Pandemia zmusiła dużą część nauczycielek i nauczycieli do zorganizowania bardziej nowoczesnego warsztatu pracy** opartego o rozwiązania hybrydowe, nieobecne do tej pory w systemie na taką skalę. Ten **wysiłek nie został wsparty ani skutecznym programem szkoleniowym, ani metodycznym, ani prawnym** przez organy i instytucje za to odpowiedzialne i do tego powołane: Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli, kuratoria edukacji, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, system doradztwa metodycznego, system wsparcia psychologicznego, a także pomoc społeczna. Powrót do szkoły w odczuciu nauczycieli wiąże się z niepewnością, na ile autonomia każdej placówki pozwoli na zachowanie dobrych praktyk i elementów nauczania zdalnego / hybrydowego w obecnym procesie.

Aneks

Tab. 2.

Zestawienie odpowiedzi na pytanie: Czego konkretnie najbardziej obawia się Pani/Pan się w kontekście pracy w szkole w aktualnych warunkach?

Lp.	KATEGORIA ODPOWIEDZI	Liczba odpowiedzi	% w odniesieniu do sumy odpowiedzi N= 462	% w odniesieniu do liczby respondentów N= 203
1.	Lęk o to, że zachoruję lub zarażę bliskich/ kwarantanna/choroby współistniejące	134	29,00%	66,01%
2	Chaos/ Niepewność	46	9,90%	22,66%
3	Nowa organizacja pracy i BHP w szkole	28	6,06%	13,79%
4	Niskie standardy sanitarno-higieniczne: małe sale, duże zespoły, za mało toalet, brak ogrzewania i środków do dezynfekcji	42	9,09%	20,69%
5	Oczekiwania, nastawienia i presja ze strony rodziców - sprzeczne informacje, zrzucanie winy za coś, na co nie mam wpływu, brak zrozumienia	21	4,54%	10,34%
6	Dodatkowe obciążenia (ciągłe zastępstwa, praca równocześnie offline i online, nienormowany czas pracy)	18	3,89%	8,86%
7	Nieodpowiedzialne postawy rodziców	17	3,67%	8,37%
8	Presja dyrekcji, organów zarządzających, społeczna	15	3,24%	7,38%
9	Trudności w relacjach, zerwane więzi, rytm, relacje z dziećmi, relacje między uczniami, komunikacja	14	3,03%	6,89%
10	Konieczność zmian w metodach pracy z uczniami	14	3,03%	6,89%
11	Pogorszenie własnej kondycji psychicznej	12	2,59%	5,91%
12	Zmniejszenie dochodu	11	2,38%	5,41%
13	Trudna sytuacja dzieci, spadek ich formy	10	2,16%	4,92%
14	Lęk przed powrotem do edukacji zdalnej	10	2,16%	4,92%

Ja Nauczyciel'ka

15	Brak zasobów własnych - sprzętu, miejsca, umiejętności	10	2,16%	4,92%
16	MEN	7	1,51%	3,44%
17	Przeładowana podstawa programowa	6	1,29%	2,95%
18	Odpowiedzialności za zdrowie i życie dzieci	6	1,29%	2,95%
19	Brak wsparcia dyrekcji i organów odpowiedzialnych, brak wytycznych	6	1,29%	2,95%
20	Brak możliwości organizowania imprez, wyjść z młodzieżą, ograniczenia w metodach pracy	5	1,08%	2,46%
23	Nieprzestrzeganie zaleceń przez uczniów	5	1,08%	2,46%
24	Wyników Egzaminów (sic!)	5	1,08%	2,46%
25	Dojazd do pracy/szkoły	4	0,86%	1,97%
26	Niczego	4	0,86%	1,97%
27	wnioski/ rozwiązania	4	0,86%	1,97%
28	Dodatkowe kontrole i dokumenty do wypełniania	3	0,64%	1,47%
29	Obawy i zniechęcenie uczniów i uczennic	2	0,43%	0,98%
30	HEJT społeczny	2	0,43%	0,98%
31	Konsekwencje prawne	2	0,43%	0,98%
	SUMA	463	100%	Nie sumuje się do 100 % ponieważ była możliwość wybrania kilku odpowiedzi.

Tab. 3.

Zestawienie odpowiedzi na pytanie: Jakiego konkretnie wsparcia, standardów, dodatkowych zasobów, rozwiązań oczekiwalaby Pani, oczekiwalaby Pan, aby poczuć większy komfort i bezpieczeństwo w pracy dydaktycznej i wychowawczej, biorąc pod uwagę specyfikę przedmiotu, typ szkoły, charakter środowiska, wymagania itp.?

Lp.	KATEGORIA ODPOWIEDZI	Liczba odpowiedzi w danej kategorii	% w odniesieniu do sumy odpowiedzi	% w odniesieniu do liczby respondentek/ów
1	Środki ochrony osobistej dla kadry szkoły oraz uczniów i uczennic	63	13,64%	31,03%
2	Małe grupy uczniów i uczennic	55	11,90%	27,09%
3	Hybrydowe elastyczne rozwiązania w uczeniu	34	7,36%	16,75%
4	Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa: zasłaniania twarzy i nosa, dezynfekcji w szkołach, zachowania dystansu	27	5,84%	13,30%
5	Jasne, skuteczne procedury szkolne w przypadku podejrzenia o zakażeniu	24	5,19%	11,82%
6	Miejsce i sprzęt w domu do pracy zdalnej	21	4,55%	10,34%
7	Możliwość elastycznych zmian w planie lekcji	19	4,11%	9,36%
8	Regularne testy dla kadry szkoły	17	3,68%	8,37%
9	Zmiany w organizacji szkoły	16	3,46%	7,88%
10	Gotowe rozwiązania	16	3,46%	7,88%
11	Podstawa Programowa	13	2,81%	6,40%
12	Wsparcie ze strony dyrekcji/organów/MEN	13	2,81%	6,40%
13	Środki ochrony osobistej dla uczniów i uczennic	12	2,60%	5,91%
14	Platforma do edukacji zdalnej	12	2,60%	5,91%
15	Dobre, sprawdzone materiały do edukacji zdalnej – dostęp do zasobów	8	1,73%	3,94%
16	Pojedyncze ławki/ przestronne sale /adekwatne wyposażenie	8	1,73%	3,94%

		Ja	Nauczyciel	ka	
17	Jasne decyzje organów zarządzających	7			1,52%
18	Dostęp do szybkiego internetu	7			1,52%
19	Niczego/Trudno przewidzieć	7			1,52%
20	Zasady egzekwowane przez rodziców	7			1,52%
21	Dodatkowa kadra	7			1,52%
22	Finansowanie	7			1,52%
23	Wsparcie techniczne w sytuacji prowadzenia edukacji, w tym zdalnej	6			1,30%
24	Jedna sala dla jednego zespołu klasowego	5			1,08%
25	Autonomia	5			1,08%
26	Szkolenia z zakresu edukacji zdalnej	4			0,87%
27	Wsparcie psych.-ped. dla uczniów i uczennic oraz rodziców i kadry szkoły	4			0,87%
28	Zebrania szkolne online	4			0,87%
29	Dystans	4			0,87%
30	Miejsce i sprzęt w szkole do edukacji zdalnej	4			0,87%
31	Inne	4			0,87%
32	Kompetentny Minister Edukacji Narodowej	3			0,65%
33	Edukacja w blokach przedmiotowych	3			0,65%
34	Szkolenia TIK	2			0,43%
35	Wsparcie metodyczne i merytoryczne w sytuacji prowadzenia edukacji zdalnej	2			0,43%
36	Kłopoty w kształceniu zawodowym	2			0,43%
37	Dyżury na przerwach	2			0,43%
38	Infolinia	2			0,43%
39	Refundowane szczepienia	2			0,43%
40	Konsekwencje prawne	1			0,22%
41	Dojazd do pracy	1			0,22%
SUMA		460			100%
					Nie sumuje się do 100%, ponieważ była możliwość wybrania kilku odpowiedzi.

Cytowanie publikacji

I. Chmura-Rutkowska, M. Korczyk, W. Niedzielska - Galant, *Powrót do szkoły - obawy i potrzeby środowiska nauczycielskiego. Raport z wyników sondażu Ja, Nauczyciel. Wrzesień 2020*”, Fundacja Ja, Nauczyciel www.ja-nauczyciel.pl